Ч. 178 (12.834). Львів, вівторок 11. серпня 1931. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Світова кріза.

Львів, 8. серпня 1931.

Під таким заголовком появилася в великій европейській пресі 6. серпня ц. р. стаття без сумніву найбільшого сучасного англійського і европейського публіциста **Стіда**. Підходить він до справи з чисто англійського становища, але тим ціла його стаття в нічому не тратить на загальному інтересі. У своїй статті застановляється не тільки над розмірами крізи, але й над засобами її опанування.

Він стверджує, що від заключення Версайльського договору не було більшої крізи у світовій політиці і що через це саме настала і серед англійського політичного світу дезорієнтація, а серед провідних політиків ріжниця думок на суть проблеми та на спосіб опанування положення. Але де та дорога, що мала би завести до ціли, ніхто не знає.

Висунулися в тій справі на перше місце в Англії оба чільні політики нинішнього соціялістичного уряду, а то сам премієр Рамсей Мекдональд та його партійний товариш, міністр закордонних справ Артур Гендерсон. Але між ними зайшла ріжниця поглядів, яка навіть зарисувалася в практичних, чи тактичних, посуненнях, хоч назовні виступають вони одноцілo. Підкопила це на такі річи дуже вразлива політична преса і зазначила, що міністр Артур Гендерсон заняв уступчивіше становище супроти постави французького уряду в справі рятунку Німеччини, показався мякшим супроти французьких домагань, від премієра Мекдональда. З урядової сторони не здементовано цієї поголоски, а це дало знов у дальшій черзі пресі поле до ріжних здогадів і коментарів.

Коли оба англійські міністри відїздили недавно до Берліна, то Гендерсон виїхав на кілька годин скорше сам, а Мекдональд помістив у півофіціяльнім органі „лейбур парті" „Дейлі Геральд" інтервю, в якім сказав між іншим, що „Англія є настроєна інтернаціонально". „Я їду до Берліна, щоби продовжувати давню політику „лейбур парті", котра була спрямована на міжнародню співпрацю, а не окремі союзи".

Цей зворот принято загально, як критику становища, яке заняв у Парижі Гендерсон у користь домагань французького уряду — нових політичних ґарантій зі сторони Німеччини.

І В. Стід стверджує, що така ріжниця поглядів між президентом міністрів і міністром закордонних справ англійського уряду не перша. Їх погляди і дороги нераз уже розходилися. І так у перших роках війни Мекдональд був пацифістом, підчас коли Гендерсон увійшов до британського воєнного кабінету. Мекдональд палкіший, Гендерсон позитивний, обидва є шотляндського походження. Отже і в цій справі — світової крізи заступають вони — мабуть — інші погляди.

І так міністр Гендерсон є за тісною співпрацею з Францією, а Мекдональд є, здається, за ревізією мирових договорів.

І в тій справі пише В. Стід дослівно так: „Передові англійські часописи, як прим. „Таймс", розпочали з подивуґідним запалом вентилювати думку ревізії мирових договорів— як зарадчого засобу на злагіднення німецької крізи та направи міжнародніх відносин. Чи думка ця вийшла просто від Мекдональда, чи лише посередньо він її підтримував, то в кожнім випадку хвилю на дискусію в справі цієї ініціятиви треба вважати невідповідною. Здається, що в тій дискусії ходило, щоби публичну опінію Німеччини, яка є аж до небезпечного рівня розгорячкована аґітацією за ревізією мирових договорів і счеркненням воєнних довгів, таким настроєм дещо успокоїти, щоби не прийшло до експльозії. Ті, що так думають, не застановилися як слід, що саме таким поставленням справи причиняються як раз до експльозії в Німеччині. У кожному випадку Мекдональд почув себе змушеним охолодити в Берліні запал німецьких журналістів, коли вони його питали про ревізію мирових договорів.

Спокійні обсерватори в Англії думають, що ліпше було би, якби поняття „ревізія мирових договорів" у впливових англійських часописах взагалі не було виринуло, або щоби не було згадки в них про те, що це поняття звязане з особою Мекдональда. А через це повстало багато непорозумінь в Европі й у світі взагалі. Від кінця війни не було ще такої хвилі, в котрій конечніше треба би було вести таку політику, котра мала у згоді підтримувати Велику Британію, Францію і переконаних сторонників міжнародного миру. Особливша конечність до ведення такої політики у нинішнім часі полягає на скорій переміні, яка під цю хвилю відбувається у Зединених Державах Північної Америки. Їх економічне і фінансове положення є ледви менше критичне, ніж положення Европи. Від коли вашінґтонський сенат відмовився від ратифікування мирових договорів і відсунувся від Ліґи Народів, не був американський нарід ніколи більше переконаний, що на будуче мусить тісно з Европою співпрацювати, як власне тепер. Недавня промова через радіо ґубернатора з Меріленду Річі-я, будучого демократичного кандидата на президента держави, до цілої американської нації, є під тим оглядом дуже знаменна. Річі сказав, що нині політична ізоляція є так само неможлива, як і економічна. Він приготовляв американську суспільність на драстичне обмеження, або й цілковите знесення воєнних довгів і репарацій і заявив, що американська традиція ізоляції (відокремлення) мусить бути знесена.

Коли будучий демократичний кандидат на президента республики так говорить, то президент Гувер мусить глядіти, щоби політично і фінансово поступити ще далі. Одначе, що могло йому в тім перешкодити, то вибух якогось міжнародного конфлікту в Европі. Є це мабуть погляд міністра Гендерсона. Він знає, що европейська кріза є одночасно світовою крізою і що Зединені Держави Півн. Америки далеко радше будуть співпрацювати з Анґлією і Францією коли вони обі дійдуть між собою до порозуміння, ніж з кожною з них, або з Німеччиною зокрема. Але чи й Мекдональд є такого погляду, це є отвертим питанням".

З польських голосів про українські справи.

Граф Ст. Лось про „Червону Русь".

У 7. і 8. числі місячника „Дроґа" опублікував здавна знаний українцям граф Стан. Лось обширну статтю на тему польсько-українських відносин у Польщі. З цією статтею варто познайомитися з уваги на її цікавий зміст. Читаючи її, маєш враження, що автор бажав внести в цю матерію за всяку ціну щось питомого й ориґінального. В тій цїли зужив не мало енерґії, але ціль осягнув. Досі чогось подібного ми в польській політичній літературі на ці теми не стрічали. Врештою всю ориґінальність концепції ґрафа Лося на „розвязку" українсько-польського питання в Польщі найкраще буде видно зі самої статті.

У ній між іншим читаємо:

„Якщо голос здорового розуму не може ще заглушити дикої дисгармонії ненависних почувань, то в кожному випадку зпоза випарів ненависти, упереджень і пересудів починають появлятися зруби (?) річевих інтересів: вже нині можна оформулувати ясно, на чім буде полягати суть східньо-галицької проблеми. Її дасться накреслити коротко і ясно: вона полягає на тім, щоби двом народностям, що істнують у стані перемішання на суцільній історично, етноґрафічно й господарсько території запевнити рівнорядне і незалежне співжиття, при чім не може бути мови про меншість і більшість, тільки про рівнорядність. Це є тайною національного миру так, як було тайною релігійного спокою, доки не стало ясною як сонце, ніким не піддаваною в сумнів правдою. Уми ще не дозріли до дискутування конкретних, фактичних і детальних посунень, що прямувалиб до витворення та закріплення такого стану річи, не пора ще на розкодифіковування формули, а радше не формули, але здорового животного гасла, до якого мусить належати перемога".

„Чи істнує хтось на світі, хто міг би модифікувати державну рацію галицьких українців в часі від 1918 р. по нинішній день? Чим вони кермувалися в своїх політичних починах і хто фактично ними кермував? Чи істнували якісь конкретні практичні цїли, до яких прямували і чи засоби, якими користувалися, були цього роду, що, розважно беручи, могли би довести до наміченої цїли?

„Українці кажуть: Тому, що поляки, наші вороги, так нас переслідують, що наше поступовання диктоване розпукою, ми є народом все розпучливим, наша розпука почалася в 1340 році і тріває по нинішній день. Важко є зловити нитку розумовання, що наказує звірятися ворогові, що допровадив нас до розпуки і то звірятися з наміром зробити цьому ворогові прикрість. Не досить того. У розмовах з поляками українські політики зі Сх. Галичини не знаю чи поважно, але в кожному випадку з поважними мінами і роблячи враження щирости, домагаються, щоби польський уряд доконав низки потягнень. Українці досі не зрозуміли, що залізні історичні правила відносяться в рівній мірі як до всіх народів і до них і що т. зв. заграниця хіба не багато їм поможе. Якщо зі свого теперішнього положення не задоволені, мають тільки один успішний спосіб на його зміну: переконати Польщу і поляків, що така зміна буде для Польщі корисна. До такої стадії ще не дійшла еволюція понять в українських політиків зі Сх. Галичини; доки до неї не дійде, скінчаться все нічим найщиріші, найретельніше початі спроби польської сторони в справі доведення шляхом контакту до відтяження польсько-українських взаємин у полудново-східних воєвідствах або до порозуміння.

„На Червоній Руси ми не є кольоністами ані меншістю, ми є автохтонами і суверенним народом і тому нам припадає політична ініціятива і з прав і з обовязку. *До організації руського народу в границях Річипосполитої маємо щонайменше рівне право як українські політики: змагання почате в тому напрямі стріне спершу опір і то дуже сильний в усіх чинників, які живуть зі сварні, але важко собі уявити, щоби на дальшу мету могло бути безуспішним. Ґеоґрафія сильніша від граматики, тільки не можуть червоно-руські поляки виступати в шатах, які як деякі свої так і чужі бажали би їм останніми часами накинути, в шатах аванґарди чужого наїзду, якоїсь нової хмлі мазурських кольоністів і насланих з „центральних провінцій" мандаринів, що помітують місцевим населенням. Не в доривочних успіхах без завтра, ані в рахубі на національну рівнодушність руського хлопа бачу запоруку кращого завтра. Бачу її в тім, що місцевий польський елемент, як тільки усвідомить собі знову, що є автохтоном, визнає себе покликаним передовсім до організації і кермування національного життя і руського населення. Ті, які твердять, що місцевий помщик без „зради" не може працювати в управі місцевої читальні чи кооперативи, не знають ані польської історії, ані не розуміють теперішніх потреб держави*". (Підкреслення наші — *Ред.*).

„Справа інтеліґенції є труднішою. Вона то на Червоній Руси, як врештою і всюди, є підста-

вою воюючого націоналізму, по части тому, що ніяких конкретних інтересів не має, а по части тому, що в умовинах загальної господарської депресії і в бідних суспільностях може жити тільки в ворожнечі (все одно з якої: релігійної, суспільної чи національної). Польська інтелігенція має більше-менше монополь мандаринату на Червоній Руси; чи це получене з великою користю для польської справи на тім терені, то ще велике питання. Бо інтелігенція руської мови, остемпльована згори як державно підозріла не мала причини прямувати до позбуття такого остемпльовання, бо це й так до нічого не довелоб і тому вона була засуджена на вишукування засобів до життя в ділянці, для державних впливів недоступній, або дуже важкій для доступу. Східно-галицька інтелігенція руської мови кинулася до кооперації, вводячи мовну критерію (абсурд над абсурди) до господарського життя і боронить тепер опанованої собою фортеці з великим, як досі успіхом і зі ще більшим завзяттям. Нічого дивного, доки не зміниться психіка східно-галицької суспільности, т. зв. співпраця на господарському полі означалаб втрату посад і голодову смерть (? — *Ред.*) для великого числа українських інтелігентів, які з принятого на себе завдання господарської організації червоноруського села вив'язалися на загал дуже добре".

„Такий стан справи буде мусіти підпасти основній ревізії. Монополь мандаринства,— оскільки мова про становища в найширшому значінні цього слова і від уряду залежні — що прислугує покищо більше-менше польській інтелігенції, мусить підпасти деяким обмеженням в інтересі самої польськости, якої не можна бачити наскрізь вбюрократизованою, але з другої сторони не може бути оправданим теперішній стан в господарській ділянці, якої організація наслідком мандарвзування польської інтелігенції та корчення фільварочної власности — переходить щораз більше у непольські руки. В обох ділянках заняття інтелігенції вказаний компроміс на основі деякої справедливої рівноваги і припускаю, що як річево умотивований, є можливий до переведення, не зважаючи на великі труднощі, які він насуває".

З цитованої оригінальної статті найоригінальніший без сумніву той уступ, в якому граф Лось піддає східньо-галицьким поміщикам ідею обіймити провід над усіми суспільними і громадсько-політичними справами українського села. Ідея, щоби польський поміщик не тільки інтересувався, але й входив до виділу читальні чи до управи кооперативи, нова, для польських поміщиків може й дуже симпатична, але наскрізь утопійна. Ця ідея, переводжена в життя, малаб за завдання виховувати українське населення в потрібному для польського стану посідання дусі. Та вона на століття спізнена. Одначе, приймаючи навіть теоретичну можливість переводження її в життя, требаб рахуватися з можливістю і противного ефекту, як той, що його надіється граф Лось. Не виключене, що чесні споміж поміщиків, які захотілиб щиро працювати для українського населення, булиб скоро поставлені перед прикру ділему, або тікати спосеред українського середовища, або національно декляруватися в українця, або національно декляруватися в українському дусі та щиро і дружньо брати на свої плечі і всі важкі та відповідальні обов'язки українського національного патріотизму. До такої ділеми мусілаб їх довести реальна дійсність, позамаж буденна політична польська дійсність, в якій все українське підпадає спеціяльному трактуванню та особливій „опіці".

Поза тим замітний у статті цей факт, що автор формально цілковито поминає мовчанкою моду останніми часами навіть у польській поважній публіцистиці ідею культурної та господарської утраквізації Сх. Галичини. Саме і на сторінках „Дроґі" появилася була свого часу обширна стаття на ту тему, що проектувала навіть фузію читалень „Просвіти" з польськими читальнями як також українських кооператив з польськими і Сільського Господаря з „кулками рольнічими". Зате гр. Лось у своїй статті зручно, під покришкою співпраці польських поміщиків в українських організаціях, змагає на дальшу мету до такої самої цілі, на що вказувалоб і його ультраскептичне відношення до введення абсурдного, як він каже, мовного критерія в господарське життя.

Поза тим зі статті видно, що автор мало визнається в місцевому східно-галицькому житті. Він за мало знає місцевих поляків, а ще менше українців.

Англійські гості у Львові.

Львів, 8. серпня 1931.

В доповненні інформацій про приїзд і побут англійських послів Дейвіса і пастора Джемса Бара (оба члени „лейбур парті") у Львові, зазначуємо, що пос. Ріс Дейвіс їздив в четвер у Рогатинщину, де оглянув кілька сіл, а крім того українську закриту ґімназію, культурні та господарські установи самого Рогатина, відвідав живець Черче і пізним вечором вернув до Львова. В часі побуту в селах мав нагоду розмовляти по англійськи з кількома нашими селянами, які навчились тієї мови в Америці. В пятницю пос. Дейвіс говорив з львівським польським соціялдемократом Гавснером, вполудне говорив з посолкою Рудницькою, що саме вернула з Варшави, а потім відвідав англійського віцеконсуля. В часі подорожі в Рогатинщину мав посол прикру пригоду, бо в самому Рогатині поліційні органи зажадали від нього особистих документів, яких він при собі не мав.

В четвер вечором (год. 11.) приїхав з Відня посол, пастор Джемс Бар, що спинився у Львові теж у готелю Жоржа. В пятницю ранком виїхав з послом Пеленським у Стрийщину, побував у трьох селах, оглянув стрийські українські установи і відбув довшу розмову з українським соціялдемократичним діячем д-ром Домбчевським. Зі Стрия поїхав до Дрогобича, де оглянув українську, як і в Рогатині, закриту ґімназію, відвідав інші українські установи, а крім того стрінувся в „Українській Робітничій Громаді" з нашими робітниками з д-ром Скибінським на чолі. Місцеві громадяни приймали його вечерою, в якій брали участь між ін. д-р Паславський, Станимир, Сасик, Скибінський і кілька робітників. Пізно в ночі вернув посол Бар до Львова. Тут слід зазначити, що пос. Бар є головою парляментарного клюбу „Лейбур Парті".

В суботу обидва посли оглядали Львів, пополудні говорили з ґр. Д. Борковським, а вечір пробули з українськими громадянськими діячами.

Апеляційна розправа проти б. посла Івана Ліщинського.

У вівторок, дня 11. серпня ц. р. відбудеться перед апеляційним судом у Любліні апеляційна розправа проти б. посла Івана Ліщинського, засудженого вироком окружного суду в Рівнім на 2 роки тяжкої вязниці за пер. з арт. 129. рос. кар. зак. Обвинуваченого боронить посол д-р Степан Біляк, адвокат в Городку Яг.

Б. пос. Ліщинський, берестейський вязень, перебуває тепер у вязниці в Рівнім. Довідуємося, що б. посол недужий на серце і тому оборона та родина роблять заходи за звільнення його з тюрми.

Дорогова панщина в Радянщині.

Центральний екзекутивний комітет Радянського Союзу видав декрет про примусову працю сільського населення над розбудовою доріг. Обов'язкові праці підлягають всі без ріжниці полу у віці від 18 до 45 літ. Кожний мущина чи жінка мусить бодай один тиждень в році працювати при будові доріг у віддалі 10 кільометрів від свого місця осідку. Радянський уряд призначує на цей рік міліярд рублів на матеріяли, які мають бути вжиті при тій примусовій будові доріг. Таким робом радянський уряд хоче швидко поправити свій комунікаційний стан, бо досі тільки 3 проц. доріг має тверду поверхню.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. СЕРПНЯ 1931.

І. КАМІНСЬКИЙ.

Над Черемошем.

Мабуть затишнішої закутини нема в наших Карпатах. Тут ще не чути вигуків найкрикливішої нації на світі, пляжі над Черемошем вільні ще від насікомих-літників. У „Badekostüma-x aus Kolomea", вечорами не перериває тиші горляно-фальшиве: „Całuję twoją dłoń, madame..." Долина Чермошу живе своїм давнім життям.

А може й не давнім. Зміни є. Колись Черемош ділив лише дві австрійські провінції. Кордон був зазначений лише на стінній карті. А тепер став він державним. Залізні стовпи, на біло помальовані, здалека видніють на зеленій верені по тім і другім боці і ніяково робиться, коли подумаєш, що зелена, справді зелена Буковина позбавлена звязків з Галичиною, що постіл румунського захланника топче зелену країну Федьковича, Воробкевича, Кобилянської...

Так, змінилося. Багато змінилося: На гірше змінилося. І наш гуцул став наче не той, яким давніше був. Не так сміло дивиться на зустрічного чужинця, який у ті сторони заблукає; став більше замкнений у собі. Здалека скидає крисаню, коли бачить „пана команданта", або когось із пограничної сторожі. Вже не каже, як раніше: „Як си маєте, пане", лише переходить мовчки, коли зустрінеться із кимсь по міськи зодягненим, а дехто не соромиться поздоровкати „дзінь добрий", а то й „честь".

Тай іншу пісню можна почути. Колись гуцул залюбки співав про найяснішого пана, цісареву, Відень, а сьогодні ви чуєте, що він „Królewski szczep Piastowy". Тягнуть деколи леґіні, аж луна плаями йде:

„...Ци пані мошка сама
Ци з [illegible] ще хтос є?"

із кабаретової [illegible].

Старі гуцули лише головами похитують, та спльовують на боки: „А тос ми си, бра, дочьикали..."

*

Біда в горах. Та коли її не було? Це, мабуть, невідступний товариш нашої Гуцульщини. Та тепер „май гирше", — як кажуть самі гуцули.

Про біду й нужду чуєте скрізь. Чи приступите до гурта на вулиці, чи присядете під хатою, чи станете під церквою. Всі нарікають.

Заходите в крамницю. Сидить кількох ґаздів. Всі, як і сам крамар у середньому віці. В одного у руці часопис. Зиркаєте оком... „Сила". Але читач скоро її ховає до кишені.

Починаєте розмову. Нерадо відповідають, наче не вірять міській ноші. „Всьикі" у них бували. Говорили гарно, до душі, а потім приходили „постерункові", кожний кут оглянули випитували дітей і бабів, а потім тягли пішки до Косова. Тепер нікому не вірять.

Говорять загально.

— Що, там у вас. Нема роботи, дають підмогу. В горах не те, що в місті. Нема роботи, то хоч здихай з голоду. Підмоги ніхто не дасть.

Нарікання не вгавають.

Раніше ще сяк-так можна було прожити. Заробіток найшовся. В лісі при вирубі, в тартаках, при сплаві дараб, при направі доріг і реґуляції берегів. А тепер і того нема. Застій у деревному промислі, обмеження вирубу, редукції, позбавили наших гуцулів станка праці. Ось реґулюють беріг Черемошу під нашими Кутами. Готовлять терен для лісової залізниці, що йти має далеко в гори. Але робітників беруть чужих, спроваджують з корінної Польщі, а гуцулів лишають на боці.

Виїхати на чужину теж годі. Ще торік стала голосна справа виїзду до Туреччини на лісові роботи. У горах заметушилося. Найшлося багацько охочих їхати, бо як казали, заробітки гарні, повне удержання і даровий проїзд. „Турецька горячка захопила Гуцулію і в цьому році. Десятки кільометрів ішли до Кут і Косова, находили уряди, мучили адвокатів, витрачувалися, врешті з нічим вертали.

Навіть косівське староство мусіло занятися тою справою, бо вийшло на яву, що гарячку спричинило двох гуцулів, мешканців села Тюдева, біля Кут, які ввійшли у звязки з якоюсь турецькою лісовою фірмою і мали для неї доставити девятьдесять робітників. Це наробило стільки розголосу і викликало таке заінтересування між гуцулами. Щойно по загрозі, яку дістали згадані аґенти-гуцули, та коли вияснили справу, що самовільна еміґрація з Польщі неможлива, гарячка притихнула.

Чиж дивне, що „Сила" має доступ? Цеж газета, за яку не треба платити, місяцями її даром присилають, а то як її не читати?

*

Скаже хтось: та цеж домена радикалів? Колись, не тепер. По радикалах вже були хлібоїди. Та й вони перевелися. Хто став хлібоїдом, діставав позичку. І гадав наш гуцул, що ніколи не буде віддавати. Їздив навіть до Варшави. Позвання. Спали. Але коли почали жадати звороту позичок, покрутив носом. „Вже нас не потребують" — каже.

Хлібоїдщина породила сельробівщину. Нова спроба примітивної політичної спекуляції.

Освідомлюючої праці майже не видко. Бо хтож її поведе? Учительство? Стероризоване, залякане, навіть коли працює в кооперативі то лякають його перенесенням на захід. Про працю в читальні нема й балачки. Духовенство? Краще не згадувати. А інтеліґенція з міст? Цеж погранична смуга. Зараз жадають перепустки й можна дуже легко перейтися кілька або кільканацять кільометрів у товаристві „постерункового".

Гуцул позбавлений проводу. Але не піддається. Спекулює, пробує. Як і його Черемош, що при кожній повені любить міняти напрям. Нужда це робить, голод, який нераз заглядає до хати.

Але надії не тратить.

Кути 5. серпня 1931.

Маніфест пруського уряду проти плебісциту.

Пруський уряд переслав усім німецьким часописам відозву, звернену проти загального плебісциту, до якого накликують „стальгельмівці“ та комуністи, що хотять розвязати пруський сойм при помочі голосів маси. Вся преса, навіть та, що до цього плебісциту накликує, буде приневолена помістити урядовий маніфест на першій сторінці і щойно на другий день зможе критикувати його.

Урядовий маніфест звертається з покликом до населення, щоби воно не пішло за гаслами насильства, які проголошують дві найбільші крайні та ворожі партії: „стальгельмівці“ та комуністи. Обі ці партії користуються засобами насильств і прямують до диктатури; одні на зразок фашизму, другі на зразок більшовизму.

„Уряд стальгельмівців“ запротестував у президента держави проти маніфесту пруського міністерства, яке нарушує свободу преси та не хоче дати свобідно висловитися народові.

Гінденбурґ дав телеґрафічно відповідь, що в огляду на розпорядки пруського уряду, він домагатисьме від уряду держави змінити пресовий декрет про боротьбу з політичними злочинами. Деякі вважають це висловом догани для пруського уряду.

Ліберальна преса з одного боку вважає розпорядки пруського уряду занадто різкими, а з другого признає, що якби прийшло до плебісциту, то це дало би привід до кервавих боїв між націоналістами та комуністами в цілій державі.

„Німецька національна самооборона“.

Німецький канцлер Брінінґ заявив у своїй радіовій промові, що гасло такої самооборони популярне нині в усій Німеччині. Коли чужина не хотіла дати Німеччині позички, вона приневолена власними силами рятуватися. Спершу це гасло кинене гітлерівцями кидало погрозу, що Німеччина пічне саботувати сплату міжнародніх зобовязань, одначе поважні німецькі партії розуміють, що вона занадто залежна від чужини, щоби чужина не могла відповісти власними ще прикрішими засобами.

Уряд хоче покищо простягнути контролю над ріжними банковими й промисловими операціями з чужиною; заборонить вивіз девіз і привіз деяких продуктів. Німеччина спробує піти по лінії якнайбільшої самодоцільности економічної. Це, само собою, відіб'ється на чужинних ринках. Хоча канцлер запевняє, що Німеччина не хоче будувати китайського муру між чужиною, проте не є проти перших цегол під його будову.

—o—

З волинської хроніки.

Справа інж. Пилипчука на доброму шляху. Справа інж. Пилипчука, голови „Рідної Хати“, б. наказного голови брацтва й члена ВУО, в якій роблять йому закиди нарушення будівельних приписів і побирання в звязку з цим певної „мзди“, передана на розгляд „дисциплінарній комісії“, яка складається з учасників зїзду ВУО та його прихильників а саме: мецен. Лещинського, приятеля п. Пилипчука інж. Тимошенка й другого приятеля „Рідної Хати“ і ВУО редактора Заґурського.

Ще одна панама. Всім відомо, які надії покладали на так звані „кулка рольнічі“, що мали заступати українським селянам рідні українські орґанізації та привести їх до співжиття й співпраці. З огляду на таку „високу“ мету, ці „кулка“ мали великі субвенції та зазнали особливого піклування. Перед двома роками, з метою координації „культурницької“ роботи серед нашого селянства, волинські польські орґанізації були обєднані в одному товаристві, яке називається „Воєвідське товариство орґанізацій і кулок рільничих“. Як публікує тепер один з діячів цього товариства п. Гулевич, це товариство протягом двох років кудись пустило понад міліон зол. ріжних субвенцій і вкладок та ще зробило 200 тисяч боргу. А „Земя Волиньска“ кричить з цього приводу про необхідність „чистих рук“. Хто там мав такі нечисті руки, покищо не виявилося. Але міністерство рільництва нових субвенцій відмовило і товариство має бути зліквідоване. Треба завважити, що в загальній сумі протринькавих у товаристві грошей були й наші селянські гроші. „Земя Волиньска“ з цього приводу згадує, що Волинь була свого роду „сельорадом“ для всякого бруду, що спливав сюди з цілої держави. Боїться лише сказати, що є ним і тепер, про що свідчить панама в згаданому товаристві. Немало спроваджено сюди й наших брудів, які коштували й ще коштують міліони. Та й як інакше може бути? До „брудної“ роботи можуть анґажуватися лише брудні руи. І нема чого дивуватися, коли потім хтось їх зауважить. Жаль лише, що на ці „брудні руки“ та їхню брудну роботу пішли міліони.

Дровяники теж орґанізуються. На Волині перед війною були ліси та ще й які! А тепер залишився після них тільки сумний спомин. Грабіжницька рука ріжних „промисловців“ геть понищила їх і вивезла в чужі краї. Селяни тепер уже переходять до „глинобитних“ будівель і опалювання своїх хат вуглем. А „промисловці“ все ведуть\свій „промисл“. Та з цієї осени має бути введено мито на вивіз дерева за кордон (по 60—70 зол. від метра). З огляду на те, що від цього мита мають бути звільнені „фахові“ орґанізації, волинські ґандлярі спішно орґанізуються в спеціяльне товариство і 2. серпня вже відбули зїзд у Рівному.

Підсумки градобиття. Градобиття 21. липня спричинило на Волині такі шкоди: в луцькому повіті вибито 215.000 га посівів, у дубенському — 28.290, в горохівському — 8.250, в сарненському — 3.380, у володимирському ще не підраховано. Як вказують зібрані дані, всього є шкоди на суму понад 3 міліони золотих. Деякі господарі втратили весь урожай. Воєвідський уряд видав 10 тисяч зол. допомоги з засобів мін. праці й суспільної опіки, але це краплина в морі.

Такий то замах. Нічний залізничий дозорець затримав поспішний потяг Варшава—Здолбунів біля стації Матіїв на Волині й пояснив свій горливий вчинок тим, що буцім то перед хвилиною знайшов на торі залізний дрючок. Колиж слідча влада почала шукати цього дрючка, то не могла знайти й сліду з нього. Припускають, що це була містифікація дозорця.

Редукція. В скарбовому уряді в Луцьку зредуковано 17 урядовців. В окружному земському уряді має бути зредукованих кількадесять осіб, а серед учительства Волині — сотні осіб.

Дайте моральну й матеріяльну поміч тим, котрі впали жертвою найвищого громадянського обовязку!

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 11. СЕРПНЯ 1931.

ВОЛОДИМИР ТЕМНИЦЬКИЙ.

Памяти Миколи Ганкевича.

(Замість посмертної згадки.)

III.

Праця М. Ганкевича в польській орґанізації. — Передумана метода. — Спільний ворог і союзники в боротьбі. — Загадка тактики.

Не дасться заперечити, що Драгоманів і Франко перші звернули увагу тодішньої української, а по части й польської поступової молоді на соціялістичний рух, який уже знаменито розвивався у західній та середущій Европі, але це була тільки перша спонука. Слідом за нею тодішня академічна українська молодь узялася до поважних основних студій т. зв. наукового соціялізму себто суспільно-економічної теорії, опрацьованої Марксом та Енґельсом та політичного руху, веденого тими двома корефеями новітнього соціялізму. І що тодішня українська академічна молодь з запалом забралася до тих студій, що свої соціольоґічні та економічні відомості стала черпати безпосередньо з джерела себто із творів і публікацій Маркса та Енґельса, Бебеля і Лібкнехта (батька) — це лишиться віковічною заслугою Миколи Ганкевича.

Микола Ганкевич вже в ґімназії запізнався злегка із соціялістичними теоріями; на університеті доповняв з запалом і небувалою витревалістю своє теоритичне знання і хоча знаменито був зорієнтований в усіх розгалуженнях та відхилах соціялістичної теорії, то відразу неґативно поставився до тих відхилів, денебудь вони народжувалися, чи то у Франції (Прудон); баянкісти у головах російських теоретиків (Ґерцен, Бакунін) чи і серед українських соціялістів (Драгоманов). Від своїх студентських часів до самої смерти М. Ганкевич був завсіди ортодоксійним марксистом і не пішов ані за свого часу дуже модним ревізіонізмом таких теоретиків як Едуард Бернштайн, Давід, Фольмар, ані за більшовицькою теорією Леніна.

Серед згаданого гуртка української академічної молоді захопленої „доброю новиною“ соціялізму вже з самого початку вибиваються характеристичні одиниці які своїми прикметами немов заздалегідь є призначені на ріжні роди громадянських діячів. І так Володимир Охримович мав вдачу спокійного кабінетного вченого, посидючого, що міг днями і ночами сидіти в книгах і безпристрасно студіювати; серед свого гуртка мав опінію найкращого знавця Маркса. З дотепом говорили про нього товариші: „наш „Хримцьо“ знає цілий „Капітал“ (Маркса) на память“. Покійного Евгена Левицького, прозвали були „українським Кальноким“, з огляду на питомий йому хист підходити до кожної справи з обережністю та хитрістю фахового дипльомата; про Юліяна Бачинського говорили з крихіткою злоби: „він найкраще знає майбутнє“ тому, що він любив на основі марксівської діялектики передбачувати майбутній хід політичного розвитку українського народу. З цього зродилася пізніша його публіцистична праця **„Ukraina Irredenta“** що стала каноном політичної віри найближчого покоління української молоді.

Окремим типом серед того гуртка був пок. Микола Ганкевич. Хто пізнав його щойно пізніше, для того Микола Ганкевич був у першу чергу практичним соціялістичним політиком. блискучим, — переконуючим публіцистом та натхненим-пориваючим промовцем. Мало хто знав, що Микола Ганкевич був також і поетом, що у молодих своїх літах писав і друкував свої вірші, оріґінальні та перекладні. У тих віршах М. Ганкевича є дві провідні ідеї: політично-державне визволення України та суспільно-економічне визволення робучого люду.

Оці два важні питання жили в душі М. Ганкевича від юнацьких літ до останньої хвилини життя.

Одначе М. Ганкевич був у першу чергу політиком і політичний його мозок став шукати реальних шляхів. Великий його учитель Карло Маркс сказав: „Визволення пролетаріяту мусить бути ділом його-же власних рук“.

Вірний цій засадничій тезі соціялістичної політики, Микола Ганкевич вступає в 1890 р. в ряди „радикальної партії, щоби там орґанізувати український робітничий люд до боротьби за визволення. В радикальній партії зразу йшло воно в найкращім ладі. Гурт молодих людей проводив свої ідеї і свою політику. У тих часах співробітниками „Народу“ були найкращі марксисти серед українців: М. Ганкевич, Северин Данилович, Р. Яросевич, Ю. Бачинський, Евген Левицький, В. Охримович і т. д. Містив у тодішнім „Народі“ свої статті також польський соціяліст Ігнатій Дашинський.

Одначе не довго трівала ця ідейна гармонія серед українських соціялістів. Спори між ортодоксійними марксистами і між соц.-народниками щораз більше загострювалися. На суворо марксівськім становищі стояв головно Микола Ганкевич, біля нього Ю. Бачинський і якийсь час Евген Левицький. Перемогли впливи Драгоманова та Франка і радикальна партія зі своїм органом „Народ“ стала щораз виразніше сходити зі шляху марксизму стоячи на ґрунті наукового соціялізму, хоча на чолі програми стояла фраза: оснування строго марксівської політ. партії, що спиралася би на міськім пролетаріяті.

М. Ганкевич починає видавати ґазетку „Робітник“ (українською мовою, але латинським письмом); його пропаґанда не прогоміла даром. Українське робітництво Львова з запалом відгукнулося на неї (Данилюк, Возняк, Панас, Гарасимець і ін.). У 1897 р. М. Ганкевич основує українську соціялдемократичну партію, а в 1900 році стає видавати „Волю“, як орган української соціялдемократичної партії. Під проводом М. Ганкевича гуртується соціялістичне українське робітництво і збірається молодняк: інтеліґентських соціялдемократів (С. Вітик, М. Новаківський, Е. Косевич, Т. Мелень, В. Старосольський. В. і О. Темницькі, В. Левицький, Л. Ганкевич й інші).

Рівночасно з українським соціялістичним рухом розвивається у Львові та інших галицьких містах польський соціялістичний рух. Уже з першими піонірами цього руху на львівському ґрунті М. Ганкевич входить у близький контакт, а згодом вкладає у товариське співробітництво дуже богато своєї праці в польський соціялістичний рух. З цього приводу робили Миколі Ганкевичеві богато закидів.

У першу чергу всі ті, що загалом ворожо ставилися до соціялістичного руху. Тільки з лукавства вони виграввали проти діяльности М. Ганкевича національні арґументи, мовляв, його робота, це вода на польський національний млин. З людьми такої породи не слід нам роз-

ОСТАННІ ВІСТИ

КРІВАВИЙ НАПАД НА ПОЧТУ В ТРУСКАВЦІ.

Забрали 27 тисяч зол.

У суботу в год. 17.30 до почтового уряду в Трускавці прийшло 6 молодих людей з револьверами. Присутнім інтересентам (мущинам і жінкам і почтовцям приказали піднести руки в гору. („Газета Поранна" твердить, що зревідували присутнім кишені, забрали приватні гроші). Потім приказали почтовцям видати ключі від каси відки забрали 25 тис. зол. і скоро вийшли. Тепер поліцай, що був біля почти, почт. контрольор Ракочий, кількох прохожих і купелева поліція пустилися за втікаючими. Прийшло до стрілянини. Від кулі поліцая згинув Юрко Мельничук, послугач віллі „Гуцулка", що тоді був біля почти. Ранений був теж кулею одного з напасників шофер із Трускавця, який теж прилучився до погоні. Його відвезли до шпиталю в Дрогобичі. Напасники втекли в напрямі Доброхівського ліса. За ними пішла купелева й державна поліція. Польські джерела признають, що покищо годі ще устійнити підклад нападу, хоч уже зазначують, що він може бути ділом членів УВО.

У Трускавці є тепер м. ін. на лікуванні віцеміністр Ярошевський, воєвода Косцялковський і ін.

До Трускавця приїхав дрогобицький староста Порембальський; зі Львова приїхав автом начальник слідчого уряду інсп. Штаба із тайними агентами й інші поліційні функціонарі. Про напад повідомили всі околичні постерунки і прикордонні стації. Зі Львова спровадили поліційні собаки з поліцаями. Їх зараз пустили шукати слідів учасників нападу.

Два учасники нападу, які війшли до почт. уряду були це 18—22 літні молоді люди, в шапках, подібних до академічних, на очах мали великі жовті автомобілеві окуляри. Два інші стояли в ждальні з револьверами та приказали публиці держати руки піднесені вгору і бути тихо та впевняли, що нікому нічого не станеться. Один із них, що проводив нападом, уважав над перебігом нападу та маневрував револьвером на всі боки. Крім тих 4 учасників нападу один стояв іще при вході сходової клітки до ждальні а другий у брамі. З розміщення учасників нападу виходило би, що вони приготовляли напад від кількох днів і були добре обзнакомлені з положенням і з урядуванням на почті. Один із двох учасників, які війшли до до почт. галі, відчинив скоро двері, стероризував публику й службовців і приказав: „Руки вгору! Тихо! Забирайтеся!". Приказу його послухали, тоді він забрав гроші у теку, потім подався до дверей, заслонюваний товаришами. **Забрав 27.478 зол.** Коли він іще ховав гроші, війшов до галі контрольор Шепс, а як побачив револьвер і почув слова: „Руки вгору", подався назад. В тім-же моменті відчинилися двері експ. кімнати, тоді ватажок нападу обернувся й вистрілив двічи у відчинені двері. Одна куля зранила контрольора Ів. Ракочія, який сидів при столі при експедиції веч. почти. Коли напасники були вже на вулиці, почулися крики: „Бандити! Грабіж!". Учасники нападу стали відстрілюватися. Біля віллі „Гуцулка" заступив їм дорогу портієр тієї віллі Юрко Мельничук і кричав: „Бандити! Поліція!". Один із напасників вистрілив до Мельничука двічи та зранив його в груди і шию. Мельничук помер у шпиталі в Дрогобичі.

Учасники нападу, після того як поранили Мельничука, побігли що сили гостинцем у ліс. По дорозі стояв шофер Манастирський з автом. Один із напасників думав, що шофер хоче їх здержати, вистрілив, одначе не вцілив. Він сказав до товариша: „Шофер мабуть убитий".

Коли напасники війшли до почт. уряду, урядничка так перестрашилася, що 15 хв. не могла прийти до себе. Дві жінки, що були при віконцях, зімліли, одна бігла весь час вулицями з руками піднесеними вгору. **Напасники у приватних людей не взяли грошей зовсім. П. Маєрова зі Львова надавала саме гроші і піднесла руки вгору разом із 600 зол. Напасники грошей їй не взяли.**

Польські джерела твердять, що напад мав політ. підклад, бо 15 хв. перед нападом приїхало до Трускавця авто із закордонним знаком; в авті було кількох студентів у мазепинках.

АРЕШТУВАННЯ В ЗВЯЗКУ З НАПАДОМ БІЛЯ БІРЧІ.

Стшелец застрілив хлопця.

Польські джерела повідомляють: З безпосередніх учасників нападу на почт. амбулянс біля Бірчі арештували лише одного, а три інші скриваються в лісах.

В лісах біля Брилинець член Звйонзку Стшелецького Базилі Ланік надибав якогось хлопця, що там спав. Хотів його завести до поліційного постерунку. Коли хлопчак став утікати Ланік вистрілив до нього двічи з кріса і тяжко поранив. По дорозі до шпиталю той хлопець помер. Є це Дмитро Гудз із Брилинець.

АРЕШТУВАЛИ УЧАСНИКА НАПАДУ НА БАНК У БОРИСЛАВІ.

Поліція в Бориславі арештувала 26-літнього Йос. Пісняка з Тустанович. Він признався до нападу на тютюневу гуртівню Авр. Зусмана в Підбужі. На основі зізнань' Пісняка поліція ствердила, що він брав теж участь у нападі на банк у Бориславі ще з двома товаришами. Їх назвища поліції вже відомі. Пісняка відставили до тюрми в Самборі.

ЛІКВІДАЦІЯ МІН-СТВА ЗЕМ. РЕФОРМ.

Є чутки, що мін. земельних реформ проф. Козловський уступить у найближчих днях. Є це в звязку з ощадностевою акцією уряду про ліквідацію 3 міністерств. Агенди мін-тва земельних реформ перебере мін-ство хлібороб-ства.

МУСОЛІН ПРИЇДЕ ДО БЕРЛІНА.

Мусоліні прийняв запрошення канц. Брінінга до Берліна. Мусоліні з Ґрандіем ревізитував канц. Брінінґа й мін. Курціюса в німецькій амбасаді. Потім Мусоліні прийняв у Венецькій палаті німецьких журналістів а канц. Брінінґ прийняв італійських журналістів.

На обіді в честь Брінінга та Курціюса Мусоліні сказав, що співпраця урядів і народів це найліпший засіб для виходу з труднощів. Фашистівська Італія все робила, що могла, щоби брати участь у видоровленні з морального й матеріяльного лиха, спадщини після війни.

Брінінґ відповів, що приїхав із Курціюсом у Рим у вірі, що тепер ніщо не є таке корисне, як контакт між людьми, які кермують політикою.

—o—

СПОРТ.

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

Краків: Краковія—Лехія 2:1 (1:1).
Львів. КЛС—Погонь 3:3 (3:1).
Краків: Гарбарня—Рух 3:1 (1:0).
Познань: Варта—Варшавянка 3:2 (0:0)

ЗМАГАННЯ А-КЛЯСИ.

Львів. Чорні І. Б.—Україна 7:2 (3:1). Чорні в ліговому складі. Ворота для України здобув Кобзяр. Суддював п. Тарчинський. Глядачів ок. 800.
Львів. Погонь І. Б.—Світезь 4:1 (2:0).
Перемишль. Польонія—Гасмонея 2:0 (1:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Краків. Репр. Палестини—Макабі 1:1 (0:1).
Варшава. Гакоаг—Польонія 2:1 (1:1).
Варшава. Легія—Гакоаг 3:0 (2:0).

—o—

правлятися. Одначе між опотентами Миколи Ганкевича були й люди, що з щирої прихильности до українського соціялістичного руху робили закид, що Микола Ганкевич за богато своєї праці вкладає в польський соціялістичний рух з очевидною втратою для українського, що український соціялістичний рух під проводом М. Ганкевича попав у залежність від польського і що в інтересі українського соціялістичного руху треба його зпід тієї незалежности визволити, що провідники польського соціялізму в Галичині доцільно прямують до того, щоби соціялістичному рухові по галицьких містах надати виключно польський національний характер, а український соціялістичний рух випхати з міст на села.

На всі ці закиди, що свого часу були довели до розколу української соціялдемократичної партії, нині можемо вже глядіти з історичної перспективи. Із неї мусимо признати, що в тих закидах була велика пайка правди, одначе тут мусимо із притиском підкреслити, що політична тактика Миколи Ганкевича у відношенні до польського соціялістичного руху рішучо не випливала з якогось національного опортунізму, як це закидали М. Ганкевичеві навіть з рядів УСДП. Ця його тактика була виливом **великого політичного пляну,** який М. Ганкевич до подробиць передумав і зумів в практичній своїй політиці витягнути всі висновки, що з того широко закроєного пляну випливали і були передумовою його здійснення.

Цим великим пляном була справа державно-політичного [illegible]олення та самостійности України. На перешкоді в реалізації цього пляну стояла могутня велика царська Росія. Царській Росії, тюрмі народів, заборолові реакції, ворогові всіх новітних суспільних рухів, твердині абсолютизму і назадництва, політичному жандармові Европи — Микола Ганкевич проголосив **безпощадну війну** во імя двох своїх сердечних ідей: **соціялізму й державної самостійности України.** До цього, покищо ідейного, але в своїй конечній консеквенції і у пригідну пору збройного походу проти Росії М. Ганкевич я кполітик-стратеґ мусів шукати союзників. Першим і найближчим союзником для Миколи Ганкевича революціонера був, бо мусів бути польський революційний рух!

Чому не російський?

Відповідь проста, що ясно випливає з самого великого політичного пляну М. Ганкевича; йому як соціялістові і революціонерові був російський революційний рух близьким і дорогим; він не тільки ідейно, але і фактично піддержував його. Між іншим займався нелеґальним транспортом через Збруч російської революційної літератури, користуючися тим, що над Збручем мав широкі знакомства, бо перебував там часто на вакаціях. Через руки пок. Миколи Темницького, пароха Шидловець, а близького приятеля М. Ганкевича, йшли великі транспорти цієї літератури за Збруч. Одначе політичним пляном М. Ганкевича було не тільки повалення царизму шляхом внутрішньої революції, але і **розбиття єдиної неділимої** Росії, щоби відірвати від неї Україну.

Тому на думку Миколи Ганкевича російські революціонери не могли бути союзниками на смерть і життя українських революційних соціялістів, за те повинні бути такими союзниками поляки, що змагають до створення самостійної Польщі. Отже не з якогось спеціяльного сентименту, ані тимбільше з національного опуртунізму став Микола Ганкевич горячим проповідником ідеї незалежної Польщі, але власне для свого сердечного бажання — визволити і державно усамостійнити Україну!

Тут треба пригадати, що не всі польські соціялістичні групи були визнавцями ідеї державної самостійности Польщі. Просто ворожо ставилися до цієї ідеї польські соціялісти, що групувалися в партії під назвою „Соціялдемократія Королівства Польського і Литви". Ця партія, на що вже вказує сама її назва своїм головним тереном діяльности уважала Конґресівку, але маючи між своїми провідниками такі визначні одиниці як Роза Люксенбург, поширили свої ідейні впливи і на польський соціялістичний рух у Галичині. Прихильники Рози Люксенбург у рядах польської соціялдемократичної партії Галичини і Шлеська провадили енергійно свою пропаґанду проти т. зв. соціялпатріотизму цієї партії, який найярше висловлювався у гаслі „Незалежна Польща".

Микола Ганкевич бачив у польській соціялдемократичній партії природного та конечного союзника для визвольної боротьби України, мав досить причин побоюватися, щоби Роза Люксенбург не перемогла Дашинського на терені польського соціялістичного руху. І тому вважав для себе імперативом політичного розуму все і скрізь іти з політичною піддержкою тому напрямкові польського соціялізму, який голосив боротьбу за незалежну Польщу. Отсей момент вияснює, чому Микола Ганкевич так енергійно і переконуючо пропаґував ідею боротьби за незалежність Польщі серед польського соціялістичного робітництва, чому з таким запалом розторощував противників цієї ідеї на конгресі польських соціялістів у Кракові 1904 р. і чому написав навіть окрему брошурку **„Niepodległość Polski, a socjalna demokracja".**

Богато з сучасників М. Ганкевича, навіть між найближчими його політичними товаришами, не розуміли оцих тактично-стратегічних його ходів і знаючи Миколу як горячого українського патріота, просто затрачувалися, коли пробували розвязати цю складну загадку. Може і мені не було би легко розяснювати цю загадку, якби не те, що кілька місяців перед своєю смертю Микола Ганкевич мав зі мною довшу розмову саме на цю тему. На основі того, як і що в цій розмові говорив М. Ганкевич — що правда перший раз за усі довгі літа нашого особистого приятельського знайомства та політичного товаришування — можу піднести рубець заслони, щоби на це делікатне питання впав сніп ясного світла. Щоби хтось фальшиво не інтерпретував моїх слів, мушу з натиском ствердити, що і незалежно від свого широко подуманого політичного пляну, М. Ганкевич був щирим прихильником ідеї незалежної Польщі в імя та в інтересах демократії, волі й свобідного розвитку народів (розуміється в етнограф. її межах).

Але з українських етнографічних територій бажає Микола Ганкевич збудувати самостійну українську республику. Оце його бажання було таке сильне та живе, що ціле своє життя присвятив пропаганді цієї ідеї, а в кожнім істор. моменті, який реалізацією цієї ідеї міг був зробити актуальною активно брався за мобілізацію всіх сил і чинників, які могли цій реалізації стати у пригоді.

(Докінчення буде.)

Похорони пок. Бронислава Янова.

Дня 7. серпня ц. р. відпровадило українське громадянство на вічний спочинок на Янівське кладовище бл. п. Бронислава Янова, директора Товариства взаїмних обезпечень на життя й ренти „Карпатія".

Похорон почався в год. 3-ій пополудні панахидою над тілом Покійного в крипті оо. Бернардинів, яку відправив Преосвящений Никита Будка в асисті численного духовенства. Опісля похорон вів о. мітрат О. Бавюк, а співав хор під управою п. Панасюка.

Велике число присутніх на цьому сумному обряді було наглядним доказом, якими симпатіями тішився Покійний серед українського Громадянства. Треба підчеркнути, що крім українських громадян бачили ми на похороні й чужинців переважно з асекураційних сфер, а навіть приїхав з Відня дир. Ґрібель представник Середньо-европейського асекураційного концерну „Фенікс", з яким Товариство „Карпатія" є у ділових звязках.

На гробі Покійного промовляли: през. д-р Кость Левицький від Надзірної Ради і Дирекції „Карпатії", радник Осип Дрималик від „Кооперативи Український Театр", д-р Михайло Войтович від урядовців „Карпатії", д-р Мирон Коновалець від Головної Управи „Рідної Школи" та д-р Роман Перфецький від друзів і приятелів Покійного. Всі промовці підкреслили велику ідейність і безінтересовну працю Покійного на народній ниві, його обовязковість у всіх починаннях, його хрустальний характер та доброту серця.

Поховано Покійного близько стрілецьких могил, якими він так опікувався як основник і перший голова а відтак член Виділу „Товариства Охорони Воєнних Могил". Спочив біля борців за визволення і Він, тихий, але незломний борець за краще завтра нації.

Відійшла від нас людина небуденних прикмет, та як це підчеркнув один з промовців, залишив він для українського громадянства, а в першу чергу для молоді заповіт: „Будь ідейним" — бо ідейність і чесність поставив він як умовини уділення стипендії його імени для студентів високих шкіл.

З судової салі.

Розправа за § 308 к. з. в Мостиськах проти українського діяча.

Перед городським судом у Мостиськах відбулася дня 9. травня і 13. червня ц. р. карна розправа проти **о. Сов. Андрея Пшепюрського,** пароха Старяви і голови Повітового Народнього Комітету Мостищини, якого обвинила прокуратура в Перемишлі за переступство з § 308. карного закону (розголошування фальшивих заворушуючих вістей). — Цього переступства мав після акту обвинувачення допуститися о. Пшепюрський в той спосіб, що дня 24. січня 1931 р. сказав у шкільній конференційній салі в Старяві до учительського збору, що в Польщі мучать та катують українських священиків та замикають українські школи, а надто обвинив польський уряд у тому, що сам казав робити саботажі, за які опісля обвинувачено українців. Цей акт обвинувачення оперла прокуратура на зізнаннях учительки М. Петриківної (полька), зложених перед повітовим комісарем поліції Поточним. Розправу провадив судя д-р Теофіль Дмоховський, обвинувачував у характері речника прокуратури комісар поліції Поточний, а боронив **посол д-р Степан Біляк,** адвокат в Городку Яг.

У часі розправи переслухано в характері свідків управителя школи Григорія Качмаря й учителів Йосифа Хотинецького, Тараса Антоняка, Миколу Шупяного та учительку Марію Петриківну. Найбільше характеристичними були зізнання цієї останньої, бо з них виявилося, що в поліційних протоколах вписано було багато такого, чого вона зовсім не зізнавала. Цей свідок ствердив, що розмова, яка велася між нею і о. Пшепюрським, хоч була доволі горяча, то приватною розмовою.

По замкненні доказового поступовання виголосив оборонець д-р Біляк довшу промову, в якій виказав брак єства каригідного вчинку з § 308 з. к., бо розмова ведена отцем Пшепюрським не була публичною, а її темою були загально відомі і врештою правдиві факти, а до єства переступства з § 308 з. к. вимагається, щоби поширювані вісти були і фальшиві і здібні викликати занепокоєння. Оборонець домагався з уваги на це повного унєвиннення о. А. Пшепюрського. Судя д-р Дмоховський замикаючи розправу застеріг собі видачу присуду на пізніше, а в дні 17. червня ц. р. проголосив вирок звільнюючий о. Пшепюрського від вини і кари з причини браку сутєвих знамен переступства з § 308 з. к.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Галицька кухня-

У Галичині — як у кухні. Булькоче, куриться, часом шкварне й закипить на вогні. Гарячо, як у негра за пазухою. А запахи такі, що чужинцям геть носи вянуть: лише „тутейші" нюхи навчені не нюхати. І не нюхають...

У Галичині — як у ресторані. Люди заходять, їдять та відходять. Один гарячу картоплю чужими руками тягне з попелу, другому вже дзенькотить ложка на зубах, третій десь і капелюх здіймає з вішала... Пожививсь та мерщій драла...

Ось вам кілька картин з історії цього ресторану.

*

1914 рік... У галицькій кухні рух та метушня: пяні гонведи похнюпили в горшки свої роти, червоні, мов паприка. Похнюпили — значить: їдять. Тільки бідному українцеві не їсться: зайшов нишком, глянув сумно на свої горнята і сів тихенько в куточку. Щоби не перешкоджати.

Підходить кельнер:

— Що тобі, цивіль?...

Українець глипнув лячно на гонведа:

— Дайте мені мого борщу! Он-де вояки сербають!...

Кельнер похитав головою:

— Штренґст ферботен. Для цивілів лише кіммельзупка. Ферштанден?...

— Ну, щож. — Хай буде, що є...

З кута пролунали гонведині оклики:

— Teremtete! Eljen!...

*

Дещо пізніше... У галицькій кухні знов якось затягнуло димом, а голодному українцеві оскомина слиною цілу губу залила. Не видержав — пішов.

А в ресторані нові кельнери в нових зелених шинелях. Українець зиркнув на них, помняв несміливо шапку в руках та запитав льояльно:

— Так би наперсток кіммелю...

— Нікак нет!

— А борщу?

— Нету! Квас і бліни є...

— Най... Давайте квас з блінами...

І зїв. Але в шлунку йому захарчала кіммельзупка, квас їй знову вискалив зуби — і війна готова. Бліни вчинили Брусіловську офензиву, проломили кіммельзупі фронт та загналися на кишкове запілля. Українцеві зблідло лице, а під ребрами закололи кольки.

Історія-кухарка знов закрутила колотівкою в горшках...

*

1918... З казанів позлітали покришки. Бухнула пара, заграв кипяток. Українець вже і є. Питає осторожно:

— Бліни ще є?...

— Ні.

— А кіммельзупа?...

Кухар розсердився:

— Сідай, дурню! Є свій борщ — знаєш?! І пироги є — зі сметаною! Свої — українські!!...

І тикнув йому ціле мисище:

— Їж, та не подавися!...

Українець весело розперезався: нарешті своя їда в своїй кухні! Взяв ложку, сербнув два рази і...

Саме хотів сербнути третій раз, як прибігли ще голодніші. Видерли йому ложку разом з зубами та розбили миску. На столі оставили тільки сільничку, перець та зубочистки.

Наш брат солодко облизався:

— Така велика миска, а так мало зілося...

*

Багато сплило води Дністром; не одну днину й нічку перетиктакали годинники своїми маятниками. Знов українець заходить обережнє в ресторан:

— Пироги?...

— Нє.

— Квас?...

— Нє.

— Кіммель??...

— Нема!!

— То давайте, що є...

Дали йому: біґос та крупнік.

І це зїли українські зуби — та шлунок не вдержав. На останках недоквашених блінів булькотіла кіммельзупа, а пироги біґосові станули боком. Заскомліли кишки — усі: довгі й короткі, тоненькі та грубі. Пепсина зворохобилася.

Українець щойно тепер хопився за живіт. Очі вибігли йому баньками наверх і в далечіні, немов у чудовій фатаморґані побачили славне місто.

Столицю Латвії:

Ригу...

Кут Кудак.

Ювилейний день „Рідної Школи" в Космачі.

Космацький кружок „Рідної Школи" влаштовує разом з літниками в **неділю дня 16. серпня** ц. р. ювилейний день „Рідної Школи", а саме: Після богослуження відбудеться вполудне урочиста панахида по померших членах і добродіях „Рідної Школи". В год. 8. вечором відбудеться у великій салі космацького Народнього Дому **ювилейний концерт в честь „Рідної Школи"** з нагоди 50-ліття існування цього Товариства. Програма концерту дуже багата і на неї складаються: гимн „Рідної Школи", реферат представника Головної Управи „Рідної Школи" зі Львова, пісні на мішані хори Лисенка, Леонтовича, Кошиця та Ярославенка і на мужеський хор Нішинського; відповідно буде заступлена музична частина і переплітатимуть принагідні ювилейні деклямації, які виголосять рідношкільні діти. Після концерту **буде забава.** — Весь дохід для „Рідної Школи". Дооколичних громадян(ок) і літників запрошується отсим до численної участи в цьому рідно-шкільному ювилейному святі на Гуцульщині.

—o—

НОВИНКИ

— **Паливо на зиму (вугілля, дерево) доставляє Українська Опалова Кооператива „Жар" — Львів, Валова 23/I. — Тел. 6-36.** 168 1—10

— **Курять щораз більше.** Хоч на світі біда, з грішми круто, а проте люди курять все більше. Свідчать про це доходи державного тютюнового монополю, що зростають з місяця на місяць. По статистичним обчисленням вплини з тютюнового монополю в місяці липні ц. р. в порівнанні зі січнем зросли на 15 проц. В січни вони доходили до суми 49,182.000, а в липні 52,253.000 зол.

— **Жертви протикомуністичних розпорядків.** Щойно тепер стало відомо, що жертвою 1. серпня впали 4 вояки і то не з вини комуністів. На залізничім шляху Буфтя—Періщ захопив черновецький поспішний поїзд двох вояків. Обидва згинули під колесами льокомотиви. На шляху Вулканешти—Куза недалеко Ґалацу захопив товаровий поїзд також двох вояків, що робили там службу. Обидва втратили ноги й руки. Обидвох відвезли до лічниці, однак нема ніякої надії вдержати їх при життю.

— **Дивна доріжня.** У Львові панує дивна доріжня деяких споживчих продуктів, особливо мяса і товщів. Коли на провінції ціни на худобу і дріб небувало низькі, бо яйце коштує 4—5 сот., курка 1 зол., свині 40 кг. 30 зол., корови 50—80 зол., у Львові ті самі продукти є втроє або й вчетверо дорожчі. Те саме з яриною та овочами. Заробляють продавці зі шкодою для консументів. Чи нема вже кому зробити тут якийсь порядок?

— **Буде дуже гостра зима.** Шведський метеорольоґ Бандштрем, вернувиши з подорожі до Ісляндії, де слідив температуру заливної течії, заявив, що досліди потвердили його дотеперішню гіпотезу, на основі якої температура заливної течії, що впливає значно на підсоння північної Европи, обнижується. Теперішні досліди виказали, що температура заливної течії обнизилася на три ступні. На тій основі Бандштрем каже, що цьогорічна зима в Европі буде дуже гостра.

— **До чого доводить фіскалізм.** На північному двірці у Відні розігралася цікава сцена після того, як з Моравії надійшов тягаровий потяг і привіз між іншим 30.000 кг. огірків, призначених для одної віденської фірми. На основі найновішого розпорядку, що передбачує підвишку мита, обчислили митові службовці таку високу оплату за цей транспорт, що власник фірми зрікся приняти товар, на якому не міг нічого заробити. Після довгих та безуспішних переговорів рішили вкинути цілий транспорт, себто 30.000 кґ. огірків у ріку Дунай. Не краще було роздати це добро бідним?

— **Епільоґ дикого самосуду.** Окружний суд у Білій Підляській розглядав справу проти чотирьох братів Стасюків з Кошол. В цьому селі пропадали від довшого часу коні. Підозріння впало на циганів, що кочували коло села. Показалося, що вкрадений кінь находиться дійсно в таборі циганів, але пофарбований на чорно. Цигана, що при його возі найшли коня, відвели до села. Селяни рішили не повідомляти поліції, але самовільно укарати цигана. Вибили його аж до безтями, а коли прочуняв, насадили на паль. Коли повідомлена про це поліція прийшла до села, циган уже не жив. Арештовано чотирьох братів Стасюків, провідників самосуду і поставлено недавно перед суд. Кожний із них дістав по рокові вязниці.

— **Особисті вісти.** Із цьогорічних абсольвентів вищої школи для заграничної торговлі у Львові

зложили диплъомовий іспит: Юрій Бачинський, Анна Говикович, Любомира Помірна та Іван Пясецький.

— **Зріст безробітних в Канаді.** Число безробітних у Канаді постійно зростає. Урядові звіти виказують, що протягом останніх девятьох місяців пересічно збільшилися ряди безробітних на 15.000 осіб кожнього місяця. Такого шаленого зросту безробіття нема під цю пору ніде в Европі ні в Австралії. Слід взяти під увагу, що це діється в сезоні, коли для робітника було колись досить багато праці, а що покаже зима? Застій в краєвих індустріях аж надто очевидний, тому й зовсім слушно деякі місцеві англійські часописи подають, що одинокою канадійською індустрією, яка находиться тепер в повному розцвіті — це продукування в оттавському парляменті щораз більше обіцянок для безробітних.

— **Сокільське свято в Сколім** відбудеться 16. серпня ц. р. заходом місцевого т-ва „Сокіл". В програму свята входять: полева Служба Божа, похід при звуках орхестри на площу „Пляжа" за рікою, привіти та сокільські і лугові вправи. Після свята сокільська забава в салях Українського Захисту.

— **Світовий ринок обнизив ціни.** Замітна від довшого часу значна знижка цін вовняних сирівців є вже нині доконаним фактом. У тому стані поробила також **фірма А. Віттельс, текстильні склади у Львові, вул. Рутовського 7.** дуже корисні закупи просто в бельських фабриках всілякого рода вовняних матеріялів, а тимсамим обнизила значно ціни. **Фірма Віттельс, Львів. Рутовського 7.** веде як дотепер спільно з фахово кваліфікованою кравецькою силою сальон мужеського кравецтва і виконує вибагливу мужеську гардеробу як убрання, тренчкоти, раглани і т. ін. на міру, беручи повну гарантію за точне і совісне виконання. 2270 12—?

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам від дня 3—8. VIII. 1931 р. масло експортове пріма 3·30 зол., десерове пріма 3·20 зол.

8. VIII. 1931. літра молока 19—21 сот., літра сметани 1·00 зол., копа яєць 3·80—4·00 зол.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Виталій Юрченко: ПЕКЛО НА ЗЕМЛІ. (Б Усевлоні ОГПУ та втеча звідтіль). Сторін 211. Видання „Червоної Калини". Львів, 1931.

Володимир Островський: СУЧАСНІ ДІТИ. (Краса, сила й наука). Комедія на 3 дії. Сторін 36. Львів, 1931. В-во „Театральна Бібліотека".

Евген Рудий: СТРАЧЕНЕ ЖИТТЯ. Песа із селянського життя на 3 дії. Стор. 16. Львів, 1931. В-во „Театральна Бібліотека".

ЖУРНАЛИ.

БОГОСЛОВІЯ, науковий місячник, кн. 3. Видає Богословське Наукове Т-во. Львів, вул. Коперника 36.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, чч. 15—16. Львів, вул. Зіморовича ч. 20.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, орган „Маслосоюзу", ч. 8. Львів, вул. Костюшка ч. 3.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Всі міські театри (Великий, Ріжнородностей і Малий) — нечинні.

Кіна.

АПОЛЬО: „Артисти" (Нансі Кароль) та додатки.

КАСІНО: „Араб" (Рамон Новаро). „Княжии сцени" (Сестри Дункан).

КОЛЬОСЕИ: Пат і Паташон. „Синя птиця".

ЛЕВ: „Тарзан володар пустині".

МАРУСЕНЬКА: „Я лише тебе кохав" і додатки.

ОАЗА: „Тріюмф кохання.

ПАЛЯС: Звукова фільма „Передшлюбна ніч" та додатки.

ПАН: Звукові фільми „Помилка батька" (Ґрета Ґарбо) та „Дика орхідея".

ПАСАЖ: „Горіючий степ", „Скарби Поморя".

ХИМЕРА: „В ніч після зради" (Ліа де Путті).

СТИЛЕВЕ: З приводу реконструкції кіно нечинне.

УТІХА: „У долині тріволи" (Г. Ґібсон) та „Білий орел" (Дольорес дель Ріо).

Програма радіо.

Понеділок, 10. серпня 1931.

Липськ (259,3) „Веселий вечір", Симф. орхестра. **Моравська Острава** (263,4) 12·30 Концерт радіоорх. **Братислава** (278,8) 14·30 Концерт радіоорх. **Берно** (341,7) 20·35 Камеральна музика. **Гамбург** (372,2) 21·00 Органовий речиталь. **Букарешт** (394,2) 21·00 Серенада Бетовена. 22·15 Танкова музика з басену Лідо. **Берлін** (419) 16·15 Два фортепяни. **Стокгольм** (435,4) 20·00 Концерт радіоорх. **Прага** (486,2) 20·35 Пісні Дворжака. **Віденъ** (516,4) 16·00 Концерт капелі Ґайґер. **Рига** (524,5) 17·00 Камеральна музика. **Будапешт** (550,5) 12·05 Концерт радіоквартету. 19·40 Циганська орхестра. 21·00 Симфонічний концерт. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. 19·00 Відчит. **Осльо** (1071,4) 20·00 Фантазія Шумана. **Москва** (1481) 19·20 Концерт. 20·30 Відчит.

Вівторок, 11. серпня 1931.

Кенігсберг (217,1) 16·30 Музика Бетовена. **Липськ** (259,3) 16·00 Симфон. концерт. **Моравська Острава** (263,4) Акордіон. **Братислава** (278,8) 12·30 Концерт радіоорх. **Бреслав** (325) 16·40 Музика з каварні „Гольдене Кроне". 18·25 „Нинішній студент", вигол. Отено. **Брно** (341,7) 19·55 Концерт військ. музики. **Штутгарт** (360,1) 19·35 Скрипкова гра. **Букарешт** (394,2) 18·00 Румунська музика. **Берлін** (419) 19·00 Соната Бетовена. 20·00 Симф. концерт. **Стокгольм** (435,4) 22·10 Розривкова музика. **Рим** (441,2) Концерт. **Прага** (486,2) 21·00 Радіоорхестра. **Міляно** (500,8) 21·00 Симфонічний концерт. **Віденъ** (516,4) 19·40 „Проблеми щоденного життя", доцент Евальд. 20·05 Два фортепяни. **Будапешт** (550,5) 17·30 Циганська орхестра. 21·00 Циганський концерт (спів). **Харків** (937,5) 15·00 Концерт для дітей. 19·00 Відчит. 20·00 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 10. серпня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Астр. час з Варш. 12·10, 15·10, 16·30 Музика з грам. плит. 13·10 і 14·50 Комунікати. 15·25 „Участь Тернопільщини у війні 1809 р." — вигол. д-р Ростворовський. 16·15 „На польських лежах", вигол. проф. Крудінський. 16·50 Літературна гутірка по французьки. 17·10 Фінал плавацьких мистецтв у Варшаві. 17·35 „Шалений моряк", вигол. К. Кузьминський 18·00 Легка музика з каварні „Гастрономія". 19·00 Всячина. 19·20 Співацький речиталь п. Ол. Штурмівни. 19·40 Рільнича скринька, інж. Тарковський. 19·55—20·10 Комунікати. 20·15 Радіотехнічна гутірка: Хиби і прикмети наших відбірників. Вигол. інж. Ковальський. 20·30 „Cavaleria rusticana", опера Масканія (з грам. плит). 22·00 Культуральний конфідентизм", фейлетон. 22·15, 22·20 Комунікати. 22·30—24·00 Легка і танкова музика.

Вівторок, 11. серпня 1931.

Львів. (380,7) 11·58 Астрономічний час з Варшави. 12·10, 15·10, 16.00, 16·30, 17·10, 19·35 Музика з грамоф. плит. 13·10, 14·50 Комунікати. 15·25 „Доля польських збірок з р. 1831.", вигол. проф. Чартковський. 15·45 Львівська летунська хвилька, інж. Роланд. 16·10 Авдиція для наймолодших, вигол. п. Ямпольська. 16·50 „Боротьба за стиль", вигол. проф. Махневич. 17·35 „Вік землі та звізд", вигол. проф. Закшевський. 18·00 Популярний концерт. 19·00 Всячина. 19·20 „Оборона Теребовлі". вигол. д-р Філяр. 19·55, 20·10 Комунікати. 20·15 Концерт із Швайцарської Долини (транс. з Варшави). 22·00 „Акторська молодь давно і тепер", фейлетон. 22·15, 22·20 Комунікати. 22·30—24·00 Легка і танкова музика (з Варшави).

Подяка.

По передвчасній болючій втраті мого Дорогого Брата, Приятеля й Добродія **бл. п. дир. Бронислава Янова** стрічався я на кожнім кроці з великою прихильністю до Його Памяти; тому цією дорогою складаю найсердечнішу подяку Всім Ближчим і Дальшим Другам і Знайомим Покійного за вшанування Його Памяти останніми відвідинами, зложенням квітів на домовину й участю в похоронах.

Зокрема дякую Високопреподобному Духовенству в особах Преосвященного Будки, о. мітр. Базюка, о. канц. Галянта, о Дуткевича, о. Горчинського й о. Василіва за відправлення панахид, за провід і участь у похоронах; Хвальній Надзірній Раді й Дирекції „Карпатії" за уладження й участь у похоронах, Централі „Феніксу" за участь у похоронах через свого Представника дир. Ф. Грібеля з Відня, Хвальним Дирекціям, Управам і Виділам Установ „Рідна Школа", „Кооператива Український Театр", „Т-во Охорони Воєнних Могил", Генеральній Репрезентації „Феніксу" у Львові й Філіям „Феніксу", „Пшишлосьць" і пр. За участь у похоронах, за надмогильні прощальні слова й за зложення вінків на домовину згідно грошей на „Рідну Школу", ВП. През. д-рові К. Левицькому, радн. Дрималикові, д-рові Войтовичові, д-рові Коновальцеві й Мец. д-рові Перфецькому за щирі й теплі слова прощання, ВП. радн. Дрималикові, дир. Колтунюкові, д-рові Перфецькому, інсп. Новицькому, всім Співробітникам Покійного — Урядовцям „Карпатії" за щиру поміч у підготуванні похоронів, ВП. Микитовичеві за зорганізування хору, а особливо д-рові Войтовичові за цілковите приготування похоронів.

Вкінці дякую Всім цим, які на протязі останніх літ і місяців рятували Покійного перед смертю й несли Йому розраду відвідинами. В першу чергу дякую ВП. директорові Фридрихові Грібельові з Відня, сповняючи в цей спосіб одно з останніх бажань Покійного, який нераз висказував Свою вдячність для Него за дізнану Прихильність. Зокрема дякую ВП. д-рові М. Паньчишинові за довголітню, успішну й безінтересовну лікарську поміч, а д-рові Приймі за несення лікарської помочі в останніх місяцях, Хвальній Управі Санаторії Каси Хорих і д-рові Цибульській за дбайливу опіку, а Всім Урядовцям „Карпатії" за щире заінтересування кожночасним станом і відвідини.

У Львові, 10. серпня 1931 р.

Володимир Михайло Янів.

ПОДЯКА.

Вп. П. Д-рові Олександрові Барвінському, та Вп. Панству Василям Барвінським — складаю прилюдну найсердечнішу подяку за лікарську поміч і опіку, якої я зазнав в часі мого занедужання в дорозі, бо не тільки, що вони щиро-сердечно занялися недужим, своїм бувшим катехитом, але й не випустили його зі свого дому, доки не минула небезпека тяжкої недуги та самі своїм автом відвезли мене особисто до Золочева. Отже, нехай мені буде вільно подякувати на тому місці Вп. Пані з Пудюів Барвінській дружині Вп. П. Василя Барвінського — Тій Високоосвіченій жінці, ангельської доброти за Її услуги доброї Самаритянки. Доброта і сердечність Родини панства Барвінських наказує мені подякувати Господу Богу, що між моїми колишніми учениками, є такі Барвінські.

Біг заплать, хай Господь стократно надгородить!

Золочів, в серпни 1931.

о. Д-р Степан Юрик
парох.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Виданича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.